มาตรการทางกฎหมายในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา

LEGAL MEASURES FOR THE PREVENTION AND SUPPRESSION OF NARCOTIC DRUGS IN EDUCATION INSTITUTIONS SECONDARY

[1]อมร พิกุลงามโชติ, [2]นพปฎล โพโสภา และ [3]สมาน ตั้งทองทวี

[1]Amorn Piklungnamchot, [2]Noppadon Posopa and [3]Samarn Thungthongtawee

[1]มหาวิทยาลัยปทุมธานี, ประเทศไทย

[1]Pathumtani University, Thailand

[1]Amornp8@gmail.com, [2]Noppadol@ptu.ac.th, [3]Samarn@ptu.ac.th

Received : October 27, 2024; **Revised** :January 5, 2025; **Accepted** :January 29, 2025

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษามาตรการทางกฎหมายในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา เป็นเชิงคุณภาพโดยศึกษาจากแนวคิด ทฤษฎี ตัวบทกฎหมาย เอกสาร ทั้งของต่างประเทศและของประเทศไทย จากการศึกษาพบว่า จากการที่รัฐบาลได้ออก ประมวลกฎหมายยาเสพติด พ.ศ.2564 ขึ้นมาเพื่อป้องกันและปราบปรามผู้เกี่ยวข้องกับยาเสพติดพร้อมทั้งใช้นโยบายบำบัดฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติด แต่ก็ยังไม่สามารถลดปริมาณการเสพยาเสพติดของนักเรียน ลงได้ รัฐบาลจึงได้มีนโยบายในการป้องกันและแก้ไขยาเสพติดของเด็กและเยาวชนในสถานศึกษาโดยมุ่งเน้นสร้างภูมิคุ้มกันให้นักเรียนเป็นคนดี ไม่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดและอบายมุข มีจิตสำนึกและมีส่วนร่วมในการป้องกันแก้ไขและเฝ้าระวังไม่ให้มีการแพร่ระบาดของยาเสพติด สำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ได้กำหนดกลยุทธ์การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ในสถานศึกษา โดยจำแนกกลุ่มเป้าหมาย ค้นหาปัญหาให้เข้าใจสภาพปัญหาอย่าง

---

[1] อาจารย์ ดร. คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยปทุมธานี

[2] อาจารย์ ดร. คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยปทุมธานี

[3] อาจารย์ ดร. คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยปทุมธานี

ถ่องแท้ ทำให้สามารถกำหนดแนวทางกิจกรรมการดำเนินงานได้เหมาะสมกับสภาพปัญหา แต่ยังไม่สามารถควบคุมปัญหายาเสพติดได้ พบปัญหายาเสพติดในนักเรียนมีรูปแบบซับซ้อนทั้งด้วยยาและพฤติการณ์

คำสำคัญ : การป้องกันและปราบปราม, ยาเสพติด, ระดับมัธยมศึกษา

Abstract

This research aimed to study legal measures in the prevention and suppression of narcotics in secondary schools. This research study is qualitative by studying concepts, theories, laws, documents, both foreign and Thai. The study found that from the government issued The Narcotics Code of 2021 was created to prevent and suppress those involved in drug abuse, as well as implementing a drug addict rehabilitation policy. But still it was unable to reduce the amount of drug use among students. Therefore, the government has a policy to prevent and solve the drug abuse of children and youth in educational institutions by focusing on building immunity for students to be good people. Not related to drugs and vices Be conscious and participate in the prevention, correction and surveillance of the drug epidemic. Narcotics Control Office Strategies for preventing and solving drug problems in educational institutions have been defined by target groups. Search for problems to fully understand the problem conditions. This makes it possible to set guidelines for operational activities that are appropriate to the problem conditions. but still unable to control drug problems Drug problems in students were found to be complicated by drugs and behavior.

Keywords: Prevention and Suppression, Narcotics, Secondary School Level

บทนำ

ปัญหายาเสพติดถือเป็นปัญหาที่สร้างความเสียหายให้กับประเทศชาติมายาวนาน แม้ว่ารัฐบาลจะมีนโยบายป้องกันและปราบปรามยาเสพติดเพื่อแก้ไขปัญหายาเสพติดให้หมดไปในทุกยุคทุกสมัย แต่ปัญหาดังกล่าวกลับทวีความรุนแรงและมีการขยายตัวเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว นอกจากนี้การใช้ยาเสพติดยังเป็นส่วนหนึ่งของปัญหาทางด้านเศรษฐกิจและสังคม ที่ส่งผลกระทบต่อการ

พัฒนาประเทศเป็นอย่างมาก เนื่องจากการผลิตและการค้ายาเสพติดนั้น จัดเป็นกลุ่มธุรกิจและเศรษฐกิจนอกกฎหมาย ซึ่งปัญหายาเสพติดทาให้รัฐบาลต้องทุ่มเทงบประมาณที่ใช้ในการป้องกันปราบปราบ และบำบัดรักษาฟื้นฟูเป็นจำนวนมาก (จิรวัฒน์ มูลศาสตร์ และคณะ, 2545) อีกทั้งปัญหายาเสพติดยังส่งผลต่อการพัฒนาประเทศทั้งภาคเอกชนและภาครัฐที่จะต้องสูญเสียทรัพยากรในการป้องกันและแก้ไขปัญหาโดยไม่จำเป็น และส่งผลกระทบต่อทรัพยากรมนุษย์อย่างเห็นได้ชัดเจนเพราะยาเสพติดมีส่วนทำลายทางด้านสมอง ด้านร่างกาย และด้านจิตใจของเด็กและเยาวชนที่เป็นอนาคตของประเทศในยุคปัจจุบัน ซึ่งเป็นยุคเศรษฐกิจใหม่ที่ต้องการพลังทางความคิด และความรู้ของเยาวชนเหล่านี้มาเพื่อเป็นรากฐานในการพัฒนาประเทศ (ปัญหาเรื่องยาเสพติดในชุมชน : ผลกระทบต่อเศรษฐกิจและการคลังของประเทศ, 2559) อีกทั้งยังมีผลกระทบต่อความมั่นคง ทั้งภายในและภายนอกประเทศ โดยเฉพาะความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน ซึ่งเป็นที่ตั้งของแหล่งผลิตยาเสพติดและการแพร่ระบาดของยาเสพติด จะก่อให้เกิดความเสื่อมเสียชื่อเสียงและเกียรติภูมิของประเทศไทยไม่เป็นที่ไว้วางใจของนานาชาติในด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน (พิชเยศ ชูเมือง, 2563 : 1)

การแพร่ระบาดของยาเสพติดหลายประเภทในสถานศึกษากำลังทวีความรุนแรง และมีแนวโน้มขยายตัวเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ทั้งรูปแบบความรุนแรงของฤทธิ์ยาและจำนวนผู้ติดยาเสพติด การแพร่ระบาดของยาเสพติดเป็นปัญหาสำคัญส่งผลกระทบต่อการพัฒนาประเทศ การพัฒนาบุคลากรและคุณภาพชีวิตของนักเรียน และประชาชนเป็นอย่างมาก รัฐบาลได้กำหนดให้ปัญหายาเสพติดเป็นวาระแห่งชาติ และมอบหมายให้กระทรวงศึกษาธิการสร้างภูมิคุ้มกันและป้องกันยาเสพติดในสถานศึกษา กำหนดมาตรการป้องกันเด็กและเยาวชนก่อนวัยเสี่ยงและในวัยเสี่ยงไม่ให้เข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด เรียนรู้ถึงโทษและพิษภัยของยาเสพติด รู้จักปฏิเสธหลีกเลี่ยงยาเสพติดและใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์เพื่อหลีกเลี่ยงการหมกหมุ่น มั่วสุมกับยาเสพติด (กระทรวงศึกษาธิการ, 2540: 21) ส่วนในด้านสาเหตุที่ทำให้มีการเสพยาเสพติดนั้น ผู้เสพยาเสพติดแต่ละคน มีสาเหตุแห่งการติดยาเสพติดไม่เหมือนกันทุกคน สาเหตุที่สำคัญ คือ สาเหตุจากตัวผู้เสพ ความจำเป็นทางร่างกาย มีความต้องการทางจิตใจ มีความเชื่อถืออย่างผิดๆ อยากรู้อยากลอง คึกคะนอง ประสาทอ่อน สาเหตุทางด้านสิ่งแวดล้อม สภาพและปัญหาทางสังคม ถูกเพื่อนฝูงชักจูง ถูกหลอกลวง ครอบครัวผู้ปกครองบกพร่อง สาเหตุทางด้านเศรษฐกิจ เช่น ปัญหาความยากจน ทำให้พ่อแม่ผู้ปกครอง มีภาระหน้าที่ต้องทามาหากินไม่มีเวลาอบรมสั่งสอนดูแลและให้ความอบอุ่นแก่บุตร ทำให้เยาวชนเหล่านี้ต้อง หันไปอาศัยเพื่อนฝูงเป็นการทดแทน และนำไปสู่การชักชวนกันเสพยาเสพติด (สำนักงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด, 2542: 10 – 11)

รัฐบาลได้มีนโยบายเร่งด่วนในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด โดยคณะรักษาความสงบแห่งชาติและรัฐบาลไทย (คสช) กำหนดแผนยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ประกอบด้วย 8 ยุทธศาสตร์หลักคือ ยุทธศาสตร์การป้องกันกลุ่มผู้มีโอกาสเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด ยุทธศาสตร์การควบคุมตัวยาและผู้ค้ายาเสพติด ยุทธศาสตร์การแก้ไขปัญหาผู้เสพผู้ติดยาเสพติด ยุทธศาสตร์ความร่วมมือระหว่างประเทศ ยุทธศาสตร์การสร้างและพัฒนาระบบรองรับการคืนคนดีให้สังคม ยุทธศาสตร์การสร้างสภาพแวดล้อมเพื่อป้องกันปัญหายาเสพติด ยุทธศาสตร์การมีส่วนร่วมภาคประชาชน และยุทธศาสตร์การบริหารจัดการอย่างบูรณาการ ได้กำหนดกลไกทำงานใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุดในการควบคุมกำกับการมาตรการทุกด้านให้เข้าถึงประชาชนในหมู่บ้าน ชุมชน เพื่อนำไปสู่การแก้ปัญหายาเสพติดให้บังเกิดผลสำเร็จ (แผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด, 10 กุมภาพันธ์ 2563) ซึ่งจากการที่รัฐบาลได้มีนโยบายเร่งด่วนในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด โดยคณะรักษาความสงบแห่งชาติและรัฐบาลไทย (คสช) แต่ปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาก็ยังไม่ลดลงแต่อย่างใด กลับขยายตัวมากขึ้นกว่าเดิม

ผู้ศึกษาจึงมีความเห็นว่า จะฝากความหวังไว้ที่รัฐบาลดำเนินการป้องกันและปราบปรามยาเสพติอตามกฎหมายนั้นคงไม่ถูกต้องนัก จึงจำเป็นที่จะต้องให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วม โดยระดมทรัพยากรบุคคลที่เกี่ยวข้องในสถานศึกษามาดำเนินการจัดตั้งเป็นทีมงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา ได้แก่ ผู้บริหาร ครู อาจารย์ฝ่ายต่าง ๆ ผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน รวมทั้งหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องเช่น เจ้าหน้าที่ตำรวจ แพทย์ พยาบาล เจ้าหน้าที่สาธารณสุข เพื่อสร้างกระบวนการทำงานร่วมกันระหว่างสถานศึกษา สถาบันครอบครัว และสถานบำบัดรักษา รวมทั้งการป้องกันและการปราบปราม เพื่อพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาให้มีศักยภาพในการดำเนินกิจกรรม เพื่อแก้ไขปัญหานักเรียน นักศึกษากลุ่มเสี่ยงที่พึ่งเริ่มใช้ยาเสพติดและฟื้นฟูสมรรถภาพนักเรียน

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาแนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับมาตรการทางกฎหมายในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา

2. เพื่อศึกษามาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับมาตรการทางกฎหมายในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา

3. เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับมาตรการทางกฎหมายในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาของต่างประเทศและของประเทศไทย

4. เพื่อเสนอแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายเกี่ยวกับมาตรการทางกฎหมายในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพเอกสาร (documentary research) โดยทำการค้นคว้าข้อมูลจากเอกสาร ตำรา วารสารวิชาการ บทความ ตัวบทกฎหมาย ทั้งกฎหมายภายในของประเทศไทย และต่างประเทศ ระเบียบ ข้อบังคับ รายงานการวิจัย วิทยานิพนธ์ สารนิพนธ์และสื่ออิเล็กทรอนิกส์แล้วนำมาวิเคราะห์ในประเด็นต่าง ๆ ตามวัตถุประสงค์ของการศึกษา สำหรับขั้นตอนในการดำเนินการศึกษามีดังนี้ สำรวจรวบรวมและจัดทำบัญชีรายชื่อกฎหมาย ระเบียบและข้อบังคับต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับศึกษาจากประมวลกฎหมายยาเสพติด พ.ศ. 2564 เกี่ยวกับการกระทำผิดกฎหมายดังกล่าว มาตรการทางกฎหมายในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดในสถานศึกษาและมาตรการทางกฎหมายของต่างประเทศ

ผลการวิจัย

จากการศึกษามาตรการทางกฎหมายในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สรุปผล ดังนี้

1. แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับมาตรการทางกฎหมายในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา พบว่า แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับมาตรการทางกฎหมายในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาต้องประกอบไปด้วย การควบคุมทางสังคมที่เข้มงวดในสถานศึกษา เช่น การบังคับใช้มาตรการทางกฎหมายที่เคร่งครัด อาจช่วยลดการกระทำผิดทางยาเสพติดของนักเรียนได้ การป้องปรามการกระทำผิดโดยการใช้กฎหมายที่มีบทลงโทษที่ชัดเจนและเข้มงวด การใช้มาตรการทางกฎหมายควบคู่ไปกับการให้ความรู้และการให้คำปรึกษา เพื่อปรับพฤติกรรมของนักเรียนให้ห่างไกลจากยาเสพติด เน้นการผสมผสานระหว่างมาตรการทางกฎหมาย การศึกษา และการให้คำปรึกษา เพื่อสร้างระบบการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นในสถานศึกษา และปรับปรุงกฎหมายให้ทันสมัยและครอบคลุมสถานการณ์ปัจจุบัน รวมถึงการบังคับใช้กฎหมายอย่างมีประสิทธิภาพและความโปร่งใส ซึ่งรวมถึงการมีส่วนร่วมของครู ผู้ปกครอง และชุมชนในการดูแลนักเรียน

2. มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับมาตรการทางกฎหมายในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา พบว่า การใช้กฎหมายเพื่อควบคุมและปราบปรามยาเสพติด เช่น พระราชบัญญัติควบคุมยาเสพติด ซึ่งระบุบทลงโทษสำหรับผู้ที่ครอบครอง ขาย หรือใช้ยาเสพติด นอกจากนี้ยังมีกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันยาเสพติดในสถานศึกษาโดยเฉพาะ เช่น การออกข้อบังคับของกระทรวงศึกษาธิการเพื่อควบคุมและป้องกันการแพร่ระบาดของยาเสพ

ติดในโรงเรียน การให้ความรู้และสร้างความตระหนักในหมู่นักเรียนเกี่ยวกับพิษภัยของยาเสพติด โดยผ่านกิจกรรมและโครงการต่าง ๆ มุ่งเน้นให้ความรู้เรื่องพิษภัยของยาเสพติดและการปฏิเสธยาเสพติดในหมู่นักเรียน การสุ่มตรวจสารเสพติดในนักเรียนหรือการตรวจสุขภาพเป็นระยะ เพื่อตรวจหาผู้ที่ใช้ยาเสพติดและให้การบำบัดรักษา รวมถึงการร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชนในการสอดส่องดูแลและป้องกันการใช้ยาเสพติดในหมู่นักเรียนอย่างไรก็ตามการบังคับใช้และความสำเร็จของมาตรการนี้ยังขึ้นอยู่กับการประสานงานที่ดีระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน รวมถึงการมีส่วนร่วมของชุมชนและผู้ปกครองในการป้องกันปัญหานี้อย่างยั่งยืน

3. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับมาตรการทางกฎหมายในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาของต่างประเทศและของประเทศไทย พบว่า ประเทศไทยมีกฎหมายที่เข้มงวดเกี่ยวกับการครอบครองและการใช้ยาเสพติด ตาม พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 ซึ่งกำหนดบทลงโทษรุนแรงสำหรับผู้ที่ครอบครอง จำหน่าย หรือเสพยาเสพติด นอกจากนี้ ยังมีมาตรการพิเศษสำหรับเยาวชน ซึ่งมุ่งเน้นไปที่การบำบัดรักษามากกว่าการลงโทษทางอาญา สถานศึกษาในประเทศไทยมีนโยบายการตรวจสอบและคัดกรองนักเรียนที่อาจมีปัญหายาเสพติด รวมถึงการจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับโทษและอันตรายของยาเสพติด สถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาหลายแห่งยังมีการประสานงานกับเจ้าหน้าที่ตำรวจและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดการปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา แม้ว่าประเทศไทยจะมีกฎหมายที่เข้มงวด แต่หลักๆแล้วประเทศไทยมุ่งเน้นการป้องกันและให้ความรู้ แต่ในต่างประเทศการบังคับใช้กฎหมายในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษามีความเข้มงวดมากกว่าการลงโทษที่รุนแรงกว่า ในกรณีที่พบการกระทำความผิด เมื่อมีการละเมิดกฎหมาย นักเรียนจะถูกพักการเรียนหรือถูกไล่ออก เพราะมาตราการทางกฎหมายของต่างประเทศมุ่งเน้นการบำบัดรักษาและความเข้มงวดของกฎหมาย เพื่อสามารถปรับให้เข้ากับบริบททางสังคมและวัฒนธรรมของแต่ละประเทศนั้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4. เสนอแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายเกี่ยวกับมาตรการทางกฎหมายในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา พบว่า ควรเพิ่มบทลงโทษสำหรับผู้ที่จำหน่ายหรือแจกจ่ายยาเสพติดในบริเวณใกล้เคียงกับสถานศึกษา หรือการเพิ่มโทษสำหรับนักเรียนที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับยาเสพติด มีการตรวจสุขภาพนักเรียนอย่างสม่ำเสมอเพื่อตรวจหายาเสพติด เช่น การตรวจปัสสาวะเป็นระยะ ๆ โดยไม่ต้องแจ้งล่วงหน้า จัดให้มีการอบรมหรือให้ความรู้แก่นักเรียน ครู และผู้ปกครองเกี่ยวกับภัยยาเสพติด และวิธีการป้องกัน ให้คำปรึกษาและการฟื้นฟู สำหรับนักเรียนที่เคยมีประวัติการใช้ยาเสพติด ควรมีการให้คำปรึกษาเชิงจิตวิทยาและการฟื้นฟูอย่างต่อเนื่องเฝ้าระวังและติดตาม นักเรียนที่มีความเสี่ยงสูง เพื่อป้องกันการกลับมาใช้ยาเสพติดซ้ำและเสริมสร้างความร่วมมือระหว่างสถานศึกษา หน่วยงานบังคับใช้กฎหมาย และชุมชนในพื้นที่ เพื่อสร้าง

เครือข่ายป้องกันปัญหายาเสพติดและเพื่อให้ความเป็นธรรมและมีประสิทธิภาพในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาอย่างแท้จริง

อภิปรายผล

1. แนวคิด และทฤษฎี และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับมาตรการทางกฎหมายในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สามารถสรุปผลการศึกษาได้ดังนี้

จากการที่รัฐบาลได้ออก ประมวลกฎหมายยาเสพติด พ.ศ. 2564 ขึ้นมาเพื่อป้องกันและปราบปรามผู้เกี่ยวข้องกับยาเสพติดพร้อมทั้งใช้นโยบายบำบัดฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดก็ตาม ก็ยังไม่สามารถลดปริมาณการเสพยาเสพติดของนักเรียน นิสิต นักศึกษา ลงได้ รัฐบาลจึงได้มีนโยบายในการป้องกันและแก้ไขยาเสพติดของเด็กและเยาวชนในสถานศึกษาโดยมุ่งเน้นสร้างภูมิคุ้มกันให้นักเรียนเป็นคนดี ไม่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดและอบายมุข มีจิตสำนึกและมีส่วนร่วมในการป้องกันแก้ไขและเฝ้าระวังไม่ให้มีการแพร่ระบาดของยาเสพติด สำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติดได้กำหนดกลยุทธ์การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ในสถานศึกษา โดยจำแนกกลุ่มเป้าหมาย ค้นหาปัญหาให้เข้าใจสภาพปัญหาอย่างถ่องแท้เพื่อจำแนกกลุ่มเป้าหมายดำเนินงานตามลักษณะของพฤติกรรมที่แสดงออก ทำให้สามารถกำหนดแนวทางกิจกรรมการดำเนินงานได้เหมาะสมกับสภาพปัญหา แต่ยังไม่สามารถควบคุมปัญหายาเสพติดได้ พบปัญหายาเสพติดในนักเรียนมีรูปแบบซับซ้อนทั้งด้วยยาและพฤติการณ์

2. มาตรการทางกฎหมายในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาผู้ศึกษาจะได้อภิปรายผลการศึกษา เพื่อประกอบการสรุปผลการศึกษากฎหมายในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา ให้มีผลบังคับใช้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

2.1 ปัญหายาเสพติดที่ระบาดในสถานศึกษา ปัญหายาเสพติดที่ระบาดในสถานศึกษา ที่ส่งผลกระทบต่อการพัฒนาประเทศเป็นอย่างมาก เนื่องจากการผลิตและการค้ายาเสพติดนั้น จัดเป็นกลุ่มธุรกิจและเศรษฐกิจนอกกฎหมาย ซึ่งปัญหายาเสพติดทำให้รัฐบาลต้องทุ่มเทงบประมาณที่ใช้ในการป้องกันปราบปราบ และบำบัดรักษาฟื้นฟูเป็นจำนวนมาก (จิรวัฒน์ มูลศาสตร์ และคณะ, 2545) อีกทั้งปัญหายาเสพติดยังส่งผลต่อการพัฒนาประเทศทั้งภาคเอกชนและภาครัฐที่จะต้องสูญเสียทรัพยากรในการป้องกันและแก้ไขปัญหาโดยไม่จำเป็น ยาเสพติดมีส่วนทำลายเด็กและเยาวชนทางด้านสมอง ด้านร่างกาย และด้านจิตใจ อีกทั้งยังมีผลกระทบต่อความมั่นคง ทั้งภายในและภายนอกประเทศ โดยเฉพาะความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน

(พิชเยศ ชูเมือง, 2563 : 1) การแพร่ระบาดของยาเสพติดในสถานศึกษากำลังทวีความรุนแรง และมีแนวโน้มขยายตัวเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ทั้งรูปแบบความรุนแรงของฤทธิ์ยาและจำนวนผู้ติดยาเสพติด จึงควรป้องกันเด็กและเยาวชนไม่ให้เข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด (กระทรวงศึกษาธิการ, 2540 : 21) ผู้ศึกษามีความเห็นว่ายาเสพติดมีส่วนทำลายเด็กและเย่าวชนทางด้านความรู้สึกนึกคิดที่ดีมุ่งมั่นจะเสพยาเสพติดอย่างเดียว

สาเหตุที่ทำให้มีการเสพยาเสพติดนั้น ผู้เสพยาเสพติดแต่ละคน มีสาเหตุแห่งการติดยาเสพติดไม่เหมือนกันทุกคน สาเหตุที่สำคัญ คือ สาเหตุจากตัวผู้เสพ ความจำเป็นทางร่างกาย มีความต้องการทางจิตใจ มีความเชื่อถืออย่างผิดๆ อยากรู้อยากลอง คึกคะนอง ประสาทอ่อน สาเหตุทางด้านสิ่งแวดล้อม สภาพและปัญหาทางสังคม ถูกเพื่อนฝูงชักจูง ถูกหลอกลวง ครอบครัว ผู้ปกครองบกพร่อง สาเหตุทางด้านเศรษฐกิจ เช่น ปัญหาความยากจน ทำให้พ่อแม่ ผู้ปกครอง มีภาระหน้าที่ต้องทามาหากินไม่มีเวลาอบรมสั่งสอนดูแลและให้ความอบอุ่นแก่บุตร ทำให้เยาวชนเหล่านี้ต้อง หันไปอาศัยเพื่อนฝูงเป็นการทดแทน และนำไปสู่การชักชวนกันเสพยาเสพติด (สำนักงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด, 2552 : 10 – 11) รัฐบาลได้มีนโยบายเร่งด่วนในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด โดยคณะรักษาความสงบแห่งชาติและรัฐบาลไทย (คสช.) กำหนดแผนยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ได้กำหนดกลไกทำงานใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุดในการควบคุมกำกับการมาตรการทุกด้านให้เข้าถึงประชาชนในหมู่บ้าน ชุมชน เพื่อนำไปสู่การแก้ปัญหายาเสพติดให้บังเกิดผลสำเร็จ (แผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด, 10 กุมภาพันธ์ 2563) แต่ปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาก็ยังไม่ลดลงแต่อย่างใด กลับขยายตัวมากขึ้นกว่าเดิมเสียอีก การเสพสารเสพติดของเยาวชนในสถานศึกษาในปัจจุบันมักจะอยู่ในกลุ่มของนักเรียน นักศึกษาที่ใช้ยาเสพติดเป็นครั้งคราว โดยจะมีพฤติกรรมเสี่ยงและมีปัญหาครอบครัว จึงหาทางออกโดยการใช้ยาเสพติดเพราะจะทำให้มีความสุข ลืมความทุกข์ทรมานลงชั่วขณะ ก่อให้เกิดการติดยาทางจิตใจ ขึ้นได้อย่างรวดเร็ว ต่อจากนั้นก็จะมีการพัฒนาใช้ยาเสพติดในปริมาณที่สูงขึ้นและเป็นระยะเวลานาน ซึ่งอาจจะเป็นอาการของโรคจิตจากการเสพยา และมีอาการแสดงของการติดยาอย่างชัดเจนโดยจะแสดงอาการ (สำนักพัฒนาการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด. 2552 : 8) ผู้ศึกษามีความเห็นว่า การเสพสารเสพติดของเยาวชนในสถานศึกษาในปัจจุบัน จะเกี่ยวข้องกับบุคคลภายนอกสถาบันด้วย มีการติดต่อกันโดยตลอด

อาการของการติดยาอาจจะมีลักษณะคือ จะแสดงอาการพลุ่งพล่าน กระวนกระวาย อารมณ์แปรปรวน วิตกกังวล ซึมเศร้าหรือเฉยเมย ไม่ยินดียินร้าย แสดงพฤติกรรมหงุดหงิด โกรธง่าย ก้าวร้าวและรุนแรง อ่อนเพลีย เบื่ออาหาร นอนไม่หลับ ซึ่งเกิดจากการได้รับยาในปริมาณมากจะมีอาการประสาทหลอน เห็นภาพหลอนเป็นภาพต่าง ๆ มักเป็นภาพที่น่ากลัว มีอาการ

หวาดระแวงว่าจะมีคนมาทำร้าย มีความคิดหลงผิด มีอาการหูแว่ว ได้ยินเสียงคนพูด โดยได้ยินไปเอง บางครั้งอาจก้าวร้าวถึงขั้นทำร้ายผู้อื่น จะแสดงอาการคือ มีอาการสับสนเซื่องซึมมาก และไม่รับรู้ความเป็นไปรอบตัว สมาธิและความจำสูญเสีย การรู้เวลา สถานที่ และบุคคลสูญเสียไป เช่น ไม่รู้ว่าอยู่ที่ไหน เวลาเท่าไหร่ และจำไม่ได้ว่าคนที่พูดด้วยเป็นใคร การพูดจาผิดปกติ คำพูดฟังไม่รู้เรื่อง พูดออกนอกเรื่อง และไม่เข้าใจคำพูดของผู้อื่น จะแสดงอาการคือ หายจากบ้านไปนาน ๆ โดยไม่บอกกล่าว ขาดเรียนบ่อย โดยไม่แจ้งเหตุผลให้ทางบ้านหรือโรงเรียนทราบ มีพฤติกรรมโกหกว่าไปทำธุระที่อื่นหรือไปหาเพื่อน ทำตัวห่างเหินจากหรือพ่อแม่ ผู้ปกครอง พี่น้อง ไม่ปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมาย ขาดการควบคุมตัวเอง จะแสดงออกทางพฤติกรรม เอาแต่ใจตัวเอง ไม่สนใจความรู้สึกของผู้อื่น มีอารมณ์โกรธง่ายและไม่มีเหตุผล มักจะก้าวร้าว อาจทำลายข้าวของหรือเกิดการเลาะวิวาทได้ ขาดจริยธรรมและคุณธรรม มักจะทำความผิดลงไปโดยมองไม่เห็นความผิดของตนเอง เช่น ลักขโมย ฉ้อโกง โดยไม่คิดว่าเป็นความผิด มีปัญหาเกี่ยวกับการใช้เงิน ส่วนใหญ่จะใช้เงินเปลือง โดยไม่มีเหตุผล เพื่อจะนำไปซื้อยาเสพติด เงินเดือนจะหมดเร็วกว่าปกติ หรือมีหนี้สินโดยที่ไม่สามารถชี้แจงได้ ผู้ศึกษามีความเห็นว่าปัญหาสุดท้ายคือเกิดผลเสียหายด้านการเรียน ไม่ไปเรียนในที่สุด (สุริยันต์ เสรีเรืองยุทธ, 2551: 16) ผู้ติดยาเสพติดจะต้องได้รับการบำบัดรักษาทั้งด้านร่างกายและจิตใจควบคู่กันไป โรงพยาบาลหรือสถานบำบัดรักษายาเสพติดทั่วไป มักมีการจัดบริการดูแลผู้ป่วยอย่างต่อเนื่องหลังการบำบัดรักษา สิ่งเหล่านี้จะเป็นแนวทางหนึ่งซึ่งจะชะลอการกลับไปติดยาซ้ำได้อีกทางหนึ่งโดยควรปฏิบัติตามที่งานติดตามผลมีบริการให้ ได้แก่ ผู้ป่วยไปพบแพทย์เมื่อมีอาการป่วยทางกาย หรือทางจิต (กระทรวงศึกษาธิการ, 2540: 25)

ผู้ศึกษามีความเห็นว่า พ่อแม่ มีส่วนสำคัญที่ทำให้เด็กกลับไปใช้ยาเสพติดซ้ำ อีก ดังนั้น การช่วยเหลือเด็กที่หลงผิดและต้องการจะเลิกใช้ยาเสพติดอย่างเด็ดขาดจะต้องนำ ไปฟื้นฟูสมรรถภาพทางด้านจิตใจ เพื่อให้เด็กสามารถเรียนรู้ที่จะพัฒนาตนเอง สร้างความมั่นคงเข้มแข็งให้กับจิตใจ สามารถแก้ไขปัญหาทางอารมณ์ได้อย่างเหมาะสม โดยไม่ต้องพึ่งพายาเสพติด ซึ่งพ่อแม่ควรระงับสติอารมณ์ อย่าวู่วาม ยอมรับจริง ยอมรับสภาพว่าลูกติดยา เพื่อเตรียมตัวช่วยเหลือเด็ก อย่างแสดงความก้าวร้าวกับเด็ก เพราะจะทำให้เด็กปกปิดซ่อนเร้นมากขึ้น แสดงความรักความเห็นใจอย่างจริงจัง เพื่อให้เด็กยอมเปิดใจยอมรับความช่วยเหลือ สอบถามสภาพความเป็นจริงจากเด็กโดยตรง พ่อแม่ต้องหาข้อมูลเพิ่มเติม เช่น ชนิดและฤทธิ์ของยา ระยะเวลาที่เสพติดปริมาณยาที่ใช้จากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ เช่น เพื่อนสนิท ครูที่โรงเรียน ห้องนอน กระเป๋าหนังสือกระเป๋าเสื้อผ้า ปรึกษาผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญเฉพาะ เช่น ศูนย์ให้คำปรึกษายาเสพติด หากเด็กติดยาเสพติดจนกระทั่งมีการเปลี่ยนแปลงด้านจิตใจ มีพฤติกรรมและบุคลิกภาพเบี่ยงเบนไปจากเดิมและครอบครัวอาจไม่มีเวลา หรือไม่สามารถแก้ปัญหาให้แก่เด็กได้พ่อแม่ควรส่งเด็กเข้ารับการฟื้นฟู

สมรรถภาพทางด้านจิตใจสถานฟื้นฟูต่าง ๆ ทั่วประเทศ (ประเสริฐ สาลีเกิด, 2543 : 14 – 20) ผู้ศึกษามีความเห็นว่า พ่อแม่ต้องให้ความสำคัญในด้านต่าง ๆ ก็จริงแต่ขึ้นอยู่กับสภาพของเด็กด้วย เด็กอาจต้องการอยู่กับเพื่อนติดเพื่อนมากกว่าพ่อแม่

2.2 ผลกระทบในทางที่เสียหายจากการเสพยาเสพติด ผลกระทบในทางที่เสียหายจากการเสพยาเสพติด ผลกระทบที่เกิดขึ้นแก่ผู้เสพ ผู้เสพยาเสพติดจะขาดความอดกลั้น การควบคุมอารมณ์ การแสดงอารมณ์ตามความเหมาะสม มีความอดทนน้อย ระแวง และหาความสุขจากชีวิตธรรมดาที่ไม่ใช้ยาเสพติดไม่ได้ หากผู้นั้นได้ผ่านการรักษาหลายครั้ง และเลิก ได้ไม่นานก็ต้องกลับไปใช้อีก ความเชื่อมั่นในตนเอง และความหวังว่าจะเลิกจากยา ก็ค่อยๆ หายไปทุกที หากผู้นั้นถูกจับและติดคุกหลายๆ ครั้ง ความกลัวคุกตะรางและการลงโทษต่าง ๆ ตลอดจนความไม่ดีในสายตาของสังคม ก็ค่อยลดเสื่อมและชินชาไป การติดคุกตะราง หรือการถูกลงโทษทางกฎหมายกลายเป็นเรื่องเล็ก ค่านิยมของเขาก็เปลี่ยนไป ความดีกับความชั่ว ตามแนวคิดปกติก็เลือนไป ความสุขที่เกิดจากการกระทำความดีก็ถอยไป นับได้ว่า เป็นการเสื่อมสลายของสภาพจิต เมื่อเยาวชนคนหนึ่งคนใดติดยาเสพติด และมีบุคลิกภาพเปลี่ยนแปลงไปจนถึงขั้นนี้ ก็จะเป็นพลเมืองดีไม่ได้ไม่สามารถใช้ชีวิตที่เป็นประโยชน์กับตนเองและผู้อื่นได้ กลับเป็นผู้ก่อให้เกิดปัญหาสำหรับตนเองครอบครัวและสังคม จึงนับว่าเป็นการสูญเสียทรัพยากรมนุษย์ของชาติ ซึ่งเป็นการสูญเสียที่สำคัญที่สุด

ผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจ ผู้ติดยาเสพติด ย่อมต้องใช้จ่ายเงินในการซื้อยามาใช้ ยิ่งติดมากขึ้น ยิ่ง จำเป็นต้องใช้ปริมาณยามาก เพราะเกิดการด้านยาดังได้ หากมีฐานะไม่ค่อยดีนัก ก็จำเป็นต้องขายทรัพย์สมบัติต่างๆ เพื่อใช้ในการซื้อยาเสพติด จึงทำให้มีฐานะยากจนลงผู้ที่ยากจนอยู่แล้ว และต้องรับจ้างหาเงิน ยิ่งมีความลำบากในการยังชีพ และเลี้ยงดูครอบครัว

ผลกระทบทางสังคม ทำให้เสียชื่อเสียง และฐานะทางสังคมของผู้ติดยา ผู้ติดยาย่อมเป็นที่รังเกียจของสังคม การติดยาเสพติดทำให้คนในครอบครัวได้รับความลำบากทั้งด้านจิตใจและ ฐานะการเงินมีผลให้เกิดความแตกแยกในครอบครัวได้ ดังจะเห็นได้ว่าผู้ติดยามีอัตราการหย่าร้างสูง ผู้ติดยาจำเป็นต้องใช้เงินจำนวนมากในการซื้อยามาใช้ ประกอบกับความอยากยารุนแรงทำให้ขาดการยั้งคิด จึงเกิดอาชญากรรมต่าง ๆ ขึ้นได้ ในชุมชนใดที่มีผู้ติดยาเสพติดอยู่ โอกาสที่จะเกิดการลักขโมยมีมากขึ้น

ผลกระทบต่อครอบครัว ชุมชนและสังคม ครอบครัวที่มีผู้ติดยา มักได้รับความเดือดร้อนจากผู้ติดยาในทุกด้าน นำไปสู่ความยุ่งยาก ขัดแย้ง แตกแยกและสิ้นเปลืองในการแก้ปัญหา ผู้ติดยามักก่อให้เกิดอาชญากรรมต่อเนื่อง ตั้งแต่การเข้าไปเกี่ยวข้องกับแหล่งอบายมุข การลักเล็กขโมยน้อย การประทุษร้ายต่อชีวิตและทรัพย์สิน การพนันและอาชญากรรมต่างๆ

ผลกระทบทางด้านการเมือง สารเสพติด เป็นอันตรายต่อความมั่นคงของประเทศชาติประการหนึ่ง เพราะประเทศชาติ จะก้าวหน้า มั่นคง ก็ต้องขึ้นอยู่กับคุณภาพของประชากรเป็นสำคัญ การเสพสารเสพติดจึงถือเป็นบ่อนทำลายประเทศชาติ และยังอาจจะก่อให้เกิดปัญหาความเข้าใจผิดทางด้านการเมืองได้อีกด้วย เนื่องจากมีการลักลอบค้าสารเสพติดข้ามชาติ การลักลอบค้าสารเสพติดข้ามชาติ มีผลกระทบต่อความมั่นคงและชื่อเสียงของประเทศ สาเหตุเนื่องจากปัญหายาเสพติดได้ส่งผลต่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง

2.3 แนวทางการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด เมื่อคณะอนุกรรมการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดวินิจฉัยว่าผู้เข้ารับการตรวจพิสูจน์เป็นผู้เสพหรือผู้ติดยาเสพติด ให้จัดให้มีแผนการการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด โดยกำหนดสถานที่และวิธีการสาหรับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดให้เหมาะสมกับสภาพของผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดโดยคานึงถึงอายุ เพศ ประวัติ พฤติกรรมในการกระทาผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ตลอดจนสภาพแวดล้อมทั้งปวงของผู้นั้น ประกอบด้วย ซึ่งผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดต้องอยู่รับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดตามแผนการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดเป็นเวลาไม่เกิน 6 เดือน นับแต่วันถูกส่งตัวเข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ทั้งนี้ หากปรากฏว่าผลการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดยังไม่เป็นที่พอใจคณะอนุกรรมการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดอาจพิจารณาขยายระยะเวลาการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดออกไปได้ ผลการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด กรณีคณะอนุกรรมการฯ วินิจฉัยว่าผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดผู้ใดได้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพยาเสพติดจนครบถ้วนตามที่กำหนดในแผนการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดและผลการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดเป็นที่พอใจแล้ว ให้ถือว่าผู้นั้นพ้นจากความผิดที่ถูกกล่าวหา กรณีผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดผู้ใดแม้จะได้รับ การฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดจนครบกำหนดเวลาตามแผนแล้ว แต่ผลการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดยังไม่เป็นที่พอใจ ให้คณะอนุกรรมการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดรายงานความเห็นไปยังพนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการ แล้วแต่กรณีเพื่อประกอบพิจารณาดาเนินคดีผู้นั้นต่อไป

การบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติด เป็นการดำเนินงานเพื่อแก้ไขสภาพร่างกายและจิตใจของผู้ติดยาเสพติดให้เลิกจากการเสพและสามารถกลับไปดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสามารถแบ่งระบบการบำบัดรักษาออกเป็น 3 ระบบ ระบบสมัครใจ เป็นการที่ผู้ติดยาเสพติดสมัครใจเต็มใจมีความพร้อมที่จะเข้ามาบาบัดรักษาในสถานพยาบาลต่าง ๆ ทั้งของรัฐบาลหรือเอกชน ระบบต้องโทษ เป็นการที่ผู้ติดยาเสพติดกระทำความผิดและถูกคุมขัง จะต้องเข้ารับการบาบัดรักษาในสถานพยาบาลที่กาหนดไว้ตามกฎหมาย เช่น ทัณฑสถานบาบัดพิเศษ กรมราชทัณฑ์ กระทรวงมหาดไทย สำนักงานคุมประพฤติ กระทรวงยุติธรรม สถานพินิจ และคุ้มครองเด็กกลาง

กระทรวงยุติธรรม และระบบบังคับ เป็นการใช้กฎหมายบังคับ โดยการพิสูจน์หาสารเสพติด หากตรวจพบว่ามีสารเสพติดในร่างกาย ผู้เสพติดจะต้องเข้ารับการบำบัดรักษายาเสพติดในสถานพยาบาลที่จัดตั้งขึ้น เป็นระยะเวลา 6 เดือน หรืออาจจะขยายหรือลดระยะเวลา การบำบัดรักษาได้แต่รวมแล้วไม่เกิน 3 ปี ผู้ศึกษามีความเห็นว่า การบำบัดรักษาผู้เสพยาเสพติดนั้นจะต้องกระทำอย่างต่อเนื่อง อาจจะได้ผลเพียงระยเวลาหนึ่งแล้วกลัวไปเสพอีก บางรายอาจจะถึงขั้นจำหน่าย

การใช้กิจกรรม การให้คำแนะนำปรึกษาทั้งเป็นรายบุคคลและรายกลุ่มการอบรมธรรมะ การนันทนาการ การฝึกอาชีพ เป็นต้น นอกจากนี้อาใช้รูปแบบการฟื้นฟูสมรรถภาพ เช่น รูปแบบชุมชนบำบัด ซึ่งเป็นการสร้างชุมชนจำลองให้ผู้เลิกยาเสพติดมาอยู่ร่วมกัน เพื่อให้การช่วยเหลือกัน ทำกิจกรรมกลุ่ม ทำงานรวมกันเพื่อปรับปรุงเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ฝึกฝนความรับผิดชอบ และรู้จักการแก้ไขปัญหาได้อย่างถูกต้องเหมาะสม การฟื้นฟูจิตใจซึ่งผู้ติดยาอาจใช้กิจกรรมทางศาสนาเป็นหลักได้

2.4 ปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาในสถานศึกษา จะมีการปลูกฝังให้เยาวชนมีพัฒนาการแห่งชีวิต สร้างเสริมค่านิยมที่ถูกต้องเหมาะสมสามารถตัดสินแก้ไขปัญหาต่าง ๆได้อย่างมีประสิทธิภาพคำนึงถึงการส่งเสริมให้เกิดความรู้สึกนับถือตน การส่งเสริมให้เกิดสัมฤทธิ์ผลในการดำเนินชีวิต ให้มีการแสดงออกมาด้านความคิดสร้างสรรค์ จินตนาการ ความถนัดความสนใจ สนับสนุนให้มีความมุ่งหมายในการทำงานและให้รู้จักเผชิญปัญหาซึ่งอาจก่อให้เกิดขึ้น เช่น ความผิดหวัง ความเสียใจ ส่งเสริมให้มีโอกาสได้รับประสบการณ์ที่ดีทั้งในบ้าน สถานที่ทำงานชุมชน เพื่อให้เกิดความภาคภูมิใจในตนเองและให้ความเคารพในเกียรติภูมิของผู้อื่นด้วย การพัฒนาทักษะของตนเองและสังคมในสภาวะที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว เพื่อผลการปฏิบัติหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น การพัฒนาทักษะในการตัดสินใจ ทักษะในการสื่อข้อความและความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (อรวรรณ หุ่นดี, 2531 : 108) ผู้ศึกษามีความเห็นว่า การจัดกิจกรรมต่าง ๆ ควรกำหนดบุคคลกรในการกำกับนักเรียนแบบตัวต่อตัว หรือจำนวนบุคคลกร 1 คน ต่อนักเรียน ไม่เกิน 10 คน เพื่อความใกล้ชิด

ครูจะต้องมีบทบาทสำคัญยิ่งต่อการป้องกันและไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา เพราะเป็นผู้ใกล้ชิดกับนักเรียนมากที่สุด และสามารถให้การช่วยเหลือแก่นักเรียนในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น เช่น ปัญหาหนีเรียน ปัญหาส่วนตัวตลอดจนปัญหาการติดยาเสพติดได้อย่างทันท่วงที ครูมีบทบาทในการดำเนินงานด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา ยาเสพติดโดยประชุมชี้แจง เพื่อให้ครูทุกคนมีแนวทางปฏิบัติต่อเด็กที่เหมือนกันที่มีปัญหายาเสพติด การให้โอกาสแก่เด็กที่มีปัญหายาเสพติดในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม ต้องตระหนักว่าตนเองเป็นผู้ที่มีหน้าที่ให้คำปรึกษาและเป็นแบบอย่าง

ที่ดีแก่เด็กนักเรียน ต้องสอดส่องพฤติกรรมของเด็ก และถ้าพบว่าเด็กมีแนวโน้มที่จะมีปัญหาหรือต้องการความช่วยเหลือเป็นพิเศษ รวมทั้งศึกษาและรวบรวมข้อมูลของเด็กที่อยู่ในความดูแล มีการสื่อสารที่ดีและรวดเร็วระหว่างครูด้วยกัน เพื่อปิดโอกาสไม่ให้เด็กติดยาเสพติดและสามารถดำเนินการแก้ไขปัญหาได้อย่างทันท่วงที มีการสื่อสารที่ดี และรวดเร็วระหว่างครูกับผู้ปกครอง (ชินไทยยิ่ง, 2547: 38) ผู้ศึกษามีความเห็นว่า ควรเอาเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครอง ผู้นำหมู่บ้าน อาสาสมัครต่าง ๆ เข้ามาร่วมกิจกรรมด้วย เนื่องจากเป็นประชาชนในหมู่บ้านเดียวกับเด็กและเยาวชนจะรู้พฤติกรรมต่าง ๆ ได้ดีกว่าครูที่โรงเรียน

3. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับมาตรการทางกฎหมายในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาของต่างประเทศและของประเทศไทย

3.1 กฎหมายของต่างประเทศ

กฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติดของประเทศสิงคโปร์ ได้ควบคุมยาบางชนิดและกำหนดโทษของการเสพ กฎหมายการใช้ยาในทางที่ผิดยังให้อำนาจผู้อำนวยการสำนักงานยาเสพติดกลางในการสั่งให้บุคคลใดก็ตามที่พบว่าเป็นผู้ติดยาเสพติด (หรือตรวจพบร่องรอยของการใช้ยาที่ควบคุมในปัสสาวะ) เข้ารับการบำบัดรักษาและการฟื้นฟูสมรรถภาพภาคบังคับในสถาน พยาบาลที่ได้รับความเห็นชอบแล้ว ยาเสพติดที่ถูกควบคุมทั่วไป แบ่งออกเป็นสามประเภท (1) Class A อาทิเช่น แอมเฟตามีน,กัญชา หรือยางกัญชา, ใบโคคา, โคคาอีน, เคตามีน,เมทแอมเฟตามีน, มอร์ฟีน และฝิ่น เป็นต้น (2) Class B อาทิเช่น โคเดอีน เป็นต้น (3) Class C อาทิเช่น เบนซ์เฟตามีน (Benzphetamine) เป็นต้น ยาเสพติดที่ควบคุมซึ่งกำหนดเฉพาะพิเศษ อาทิเช่น แอมเฟตามีน, แคนนาบินอล, กัญชา, โคคาอีน, เคตามีน,เมทแอมเฟตามีน, มอร์ฟีน และ ฝิ่น เป็นต้น โทษสำหรับผู้กระทำความผิด มีดังนี้ (1) ประหารชีวิต (โดยการแขวนคอ) (2) จำคุก (3) เฆี่ยนด้วยไม้ไผ่ (4) ปรับ

กฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติดของประเทศมาเลเซีย โทษของผู้ติดยาเสพติดของประเทศมาเลเซีย แบ่งออกเป็น 2 แบบ คือ แบบที่ 1 คือ ผ่านกระบวนการเจ้าหน้าที่โดยถูกควบคุมตัวเป็นผู้ต้องสงสัยว่าติดยาเสพติดภายใต้ พรบ.ผู้ติดยาเสพติด ค.ศ. 1983 โดยมีขั้นตอน คือ เจ้าหน้าที่ควบคุมตัวผู้ต้องสงสัยมาศาลแขวง ศาลแขวงมีอำนาจควบคุมตัวหรือปล่อยตัว แบบที่ 2 คือ สมัครใจบำบัดรักษา โดยมีขั้นตอน คือ ยื่นคำร้องขอต่อเจ้าหน้าที่ฟื้นฟูสมรรถภาพ และทำการตรวจทางการแพทย์ยืนยันผลเป็นลบ ทำการปล่อยตัว แต่หากผลเป็นบวก เจ้าหน้าที่ฟื้นฟูสมรรถภาพจะกำหนดให้เข้ารับการบำบัดรักษาหรือฟื้นฟูสมรรถภาพ

กฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติดของประเทศบรูไน สำนักควบคุมยาเสพติด (Narcotics Control Bureau - NCB) เป็นหน่วยรับผิดชอบหลักได้ดำเนินการให้ความรู้เชิงป้องกันด้านยาเสพ

ติดแก่สาธารณชน รวมทั้งการจัดแสดงนิทรรศการ ตลอดจนการเยี่ยมเยียนในหน่วยงานของรัฐ ชุมชน และโรงเรียน บรูไนยังให้ความสำคัญกับการบำบัดรักษาและการฟื้นฟูสำหรับผู้ที่ติดยาเสพติด การบำบัดและฟื้นฟูผู้ที่ติดยาเสพติดดังกล่าวเป็นไปตามระเบียบข้อบังคับว่าด้วยการใช้ยาในทางที่ผิด (Misuse of Drugs Regulations, 1987) ซึ่งให้อำนาจแก่เจ้าหน้าที่ในการนำผู้ที่ติดยาเสพติดเพื่อเข้ารับการบำบัดและฟื้นฟู ตลอดจนให้อำนาจในการกักตัว (Detention) ตั้งแต่ 11 – 24 เดือน แก่ผู้ที่กระทำผิดเกี่ยวกับยาเสพติดและเคยได้รับโทษจำคุกแล้ว

กฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติดของประเทศไต้หวัน กฎหมายในปัจจุบันที่ใช้บังคับเกี่ยวกับยาเสพติดของประเทศไต้หวัน ชื่อกฎหมาย: Statue for Narcotics Hazard Control) ประเภทยาเสพติดให้โทษที่บัญญัติไว้ แบ่งออกเป็นสี่ประเภท (มาตรา 2) ยาเสพติดให้โทษ แบ่งออกเป็นสี่ประเภท (มาตรา 2) ประเภทที่ 1 อาทิเช่น เฮโรอีน, มอร์ฟีน, ฝิ่น, โคคาอีน และผลิตภัณฑ์อื่น ประเภทที่ 2 อาทิเช่น ต้นฝิ่น, ต้นโคคา, กัญชา, แอมเฟตามีน, เพทิดีน(Pethidine), เพนตาโซซีน (Pentazozine) และผลิตภัณฑ์อื่น ประเภทที่ 3 อาทิเช่น เซคโคบาร์บิตาล (Secobarbital), อะโมบาร์บิตาล (Amobarbital), นาลอร์ฟีน (Nalorphine), และผลิตภัณฑ์อื่น ประเภทที่ 4 อาทิเช่น อัลโลบาร์บิตาล (Allobarbital), อัลปราโซแลม (Alprazolam) โทษสำหรับผู้กระทำความผิด มีดังนี้ 1) ประหารชีวิต 2) จำคุก 3) กักกัน 4) ปรับ

กฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติดของประเทศเกาหลีใต้ กฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติด ของประเทศเกาหลีใต้ ชื่อกฎหมาย : The Control of Narcotics Act ประเภทยาเสพติด ได้แก่ ยาเสพติดให้โทษและวัตถุออกฤทธิ์ที่ควบคุมตามกฎหมาย พืชเสพติดประเภท ดอกฝิ่น ฝิ่น กัญชา กัญชง โคคา รวมถึงทุกส่วนของพืชเสพติด ยาเสพติดสังเคราะห์ที่เป็นสารสกัด ส่วนประกอบ ส่วนผสมทางเคมีของพืชเสพติด เช่น เฮโรอีน โคเคน ยาเสพติดสังเคราะห์อื่น ที่มีประกาศห้ามตามกฎหมาย โทษสำหรับผู้กระทำความผิด แบ่งตามความร้ายแรงของการกระทำความผิด กำหนดโทษจำคุกไม่เกิน 5 ปี หรือ ปรับไม่เกิน 50 ล้านวอน

3.2 กฎหมายของประเทศไทย

กฎหมายของประเทศไทยในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดได้แก่ ประมวลกฎหมายยาเสพติด พ.ศ. 2564

การป้องกัน ปราบปราม และควบคุมยาเสพติด คณะรัฐมนตรีจัดให้มีนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการป้องกัน ปราบปราม และแก้ไขปัญหายาเสพติดตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการ ป.ป.ส. นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการป้องกัน ปราบปราม และแก้ไขปัญหายาเสพติด (1) เป้าหมายและยุทธศาสตร์ในการดำเนินงาน รวมถึงการกำหนดและการบริหารจัดการด้านงบประมาณในการป้องกัน ปราบปราม และแก้ไขปัญหายาเสพติด (2) การป้องกัน ปราบปราม

และแก้ไขปัญหายาเสพติด โดยเฉพาะอย่างยิ่งในโรงเรียน สถานศึกษา ครอบครัว และชุมชน ตลอดจนการบำบัดรักษาและฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติด (3) ประสานความร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ในการป้องกัน ปราบปราม และแก้ไขปัญหายาเสพติด (4) ยุทธศาสตร์และแนวทางในการประสานความร่วมมือกับประเทศต่าง ๆ หรือองค์กรระหว่างประเทศ เพื่อปราบปรามการลักลอบผลิตและค้ายาเสพติด รวมทั้งประสานงานการข่าวเพื่อสกัดกั้นและปราบปรามจับกุมขบวนการและเครือข่ายการค้ายาเสพติดระหว่างประเทศ (5) ส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษาวิจัย และพัฒนาด้านวิชาการเกี่ยวกับยาเสพติดมาตรการป้องกัน ปราบปราม และแก้ไขปัญหายาเสพติด และส่งเสริมให้มีการเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจแก่ประชาชนและเยาวชนทั้งในและนอกสถานศึกษา (6) ติดตามและประเมินผลการป้องกัน ปราบปราม และแก้ไขปัญหายาเสพติด เมื่อมีการประกาศใช้นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการป้องกัน ปราบปราม และแก้ไขปัญหายาเสพติดแล้ว หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องต้องดาเนินการตามหน้าที่และอานาจของตนให้สอดคล้องกับนโยบายและแผนระดับชาติดังกล่าว (มาตรา 3)

องค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษา

จากการอภิปรายผลการศึกษามาตรการทางกฎหมายในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา จะเห็นว่ากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด เช่น ประมวลกฎหมายยาเสพติด พ.ศ.2564 หรือการบำบัดฟื้นฟู ไม่สามารถยับยั้ง นักเรียน นิสิต นักศึกษา ไม่ให้เกี่ยวข้องกับยาเสพติดได้เลย ผู้ศึกษาจะได้เสนอแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมาย ให้มีประสิทธิภาพต่อไป 1) ให้กระทรวงศึกษาธิการออกกฎกระทรวง กำหนดให้ ครู อาจารย์ บุคคลากรทางการศึกษาในสถาบันการศึกษาต่าง ๆ มีอำนาจหน้าที่ในการกำกับ ควบคุมดูแล นักเรียน นิสิต นักศึกษา โดยกำหนดอัตราส่วน หนึ่ง ต่อ สิบ หมายถึง ครู อาจารย์ บุคคลากรทางการศึกษาในสถาบันการศึกษาหนึ่งคน มีอำนาจหน้าที่ในการกำกับ ควบคุมดูแล นักเรียน นิสิต นักศึกษา จำนวนสิบคน โดยกำหนดอำนาจหน้าที่ในการเฝ้าระวังติดตามพฤติกรรมเกี่ยวกับยาเสพติดอย่างใกล้ชิด พร้อมทั้งทำรายงานเสนอหัวหน้าสายงานบังคับบัญชา 2) ให้กระทรวงมหาดไทยออกกฎกระทรวง กำหนดให้ฝ่ายปกครอง กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ทำการสำรวจแล้วรายงานพฤติกรรมของ นักเรียน นิสิต นักศึกษา ที่มีพฤติกรรมเกี่ยวข้องกับยาเสพติด ไปยังสถาบันการศึกษาที่ นักเรียน นิสิต นักศึกษา ได้ทำการศึกษาอยู่นั้น

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2540). *แผนการป้องกันและแก้ปัญหายาเสพติด 5 ปี.* กรุงเทพฯ : ผู้แต่ง.

จิรวัฒน์ มูลศาสตร์ และคณะ.

_____. (2545). *พฤติกรรมการใช้สารเสพติดในนักเรียนมัธยม: กรณีศึกษาในโรงเรียนมัธยมแห่งหนึ่งของจังหวัดอุบลราชธานี.* วารสารสมาคมจิตแพทย์แห่งประเทศ.

ชิน ไทยยิ่ง. (2547). *การศึกษาการนานโยบายป้องกันและแก้ปัญหายาเสพติดไปปฏิบัติในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน* สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุรินทร์. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

ประมวลกฎหมายยาเสพติด พ.ศ. 2564 (เล่ม 138 ตอนที่ 73 ก ราชกิจจานุเบกษา 8 พฤศจิกายน 2564)

แผนปฏิบัติการด้านการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. 2563-2565. (ออนไลน์ 5 มีนาคม 2566).ข้อมูลจากhttp://ebcitrade.com/page.php?a=10&n=61&cno=253, สืบค้นเมื่อ 5 มีนาคม 2566

พิชเยศ ชูเมือง. (2563). *การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการเสพยาเสพติดของผู้ต้องหาคดียาเสพติด: กรณีศึกษาในพื้นที่จังหวัดสงขลา.* บัณฑิตวิทยาลัย :มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

สำนักงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด. (2542). *เรียนรู้เรื่องยาเสพติดชีวิตปลอดภัย*. กรุงเทพฯ:อรุณการพิมพ์.

สำนักงานปราบปรามยาเสพติด. (2550). การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด.

_____.(2556). *ผลการปราบปรามยาเสพติดทั่วประเทศ ประจำปี 2555* (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : http://information.oncb.go.th/news2013/aug/ReportLEB_2555.pdf [2557 สิงหาคม 16]

สุริยันต์ เสรีเรืองยุทธ. (2551). *การศึกษากระบวนการบริหารเพื่อป้องกันยาเสพติดในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสานักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2*. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์.

อรวรรณ หุ่นดี. (2531). *ยาและสิ่งเสพติดให้โทษ.* กรุงเทพฯ : อักษรบัณฑิต.